

הבהלה לייבוש "סלקטיבי" מבהילה

בשנה האחרונה במספר משקים בישראל החלו לבצע ייבוש "סלקטיבי". התהליך התבצע בעידוד ותגמול המחלבה. צמצום השימוש שלא לצורך באנטיביוטיקה ברפת הינו רצוי ומבורך, אולם כאשר התהליך מבוצע באופן רנדומלי, ברפת לא מתאימה או בצורה לא טובה, הוא עלול להסב נזק העולה על התועלת ועל התגמול הכספי מהמחלבה ●

שני שיינין | החקלאית

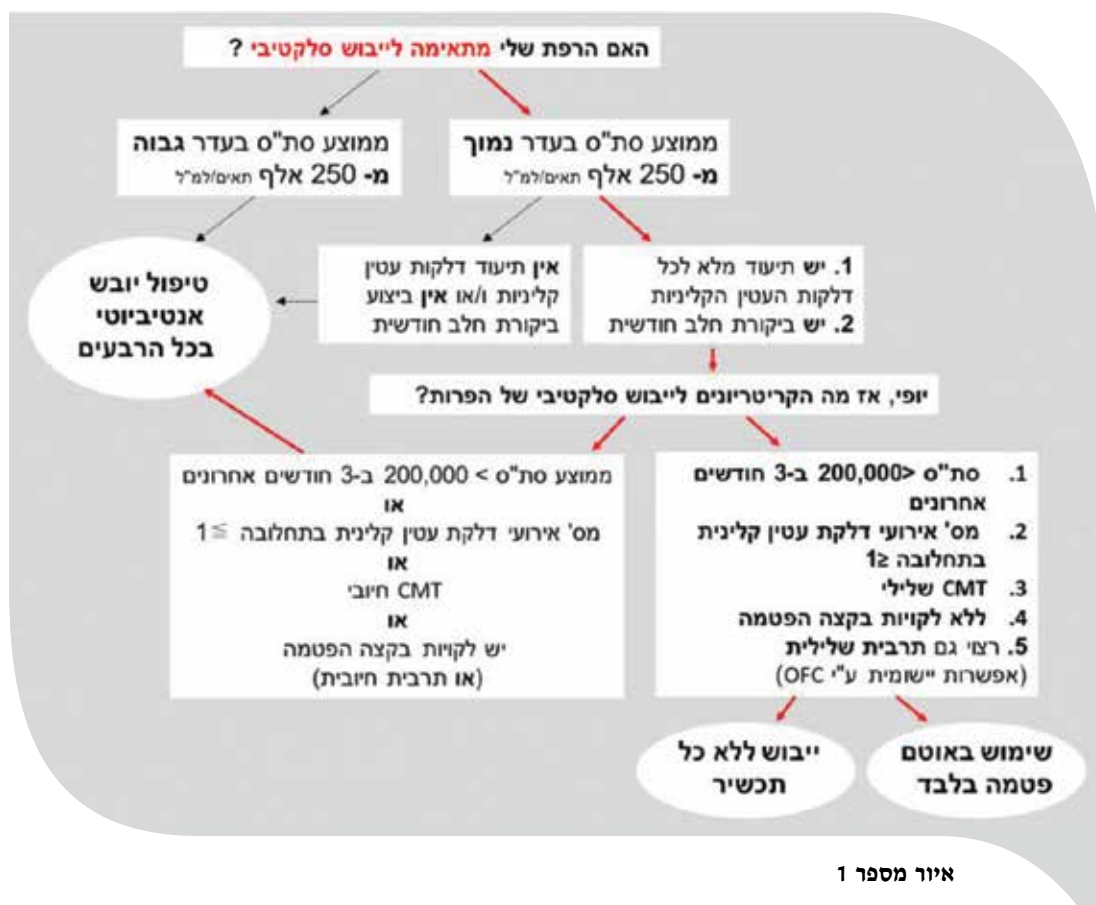
מניתוח דוח רפואת העדר של החקלאית בחלק מהמשקים שהחלו בייבוש סלקטיבי, אנו למדים כי התהליך לא התבצע כשורה וכתוצאה מכך נגרמה פגיעה בבריאות העטין ואיכות החלב במשק, העלולה לגרור אחריה נזק כלכלי משמעותי.

בכל מקרה, לפני שמתחילים לבצע שינויים במדיניות ייבוש הפרות בעדר, מומלץ להתייעץ עם הרופא המטפל ועם יועצי בריאות העטין ממאל"ה ומהחקלאית.

תחילה יש לבחון האם הרפת מתאימה, לאחר בחינת התאמת הרפת לתהליך, יש לקבל הסבר מדויק על אופן ביצוע הסלקציה של הפרות המטופלות. להלן איור מספר 1 המסכם את הצעדים לבחירת הרפת והפרות המתאימות לייבוש סלקטיבי

האם הרפת שלי מתאימה לייבוש סלקטיבי?

- לא כל המשקים מתאימים. ישנם משקים שיכולים להפיק תועלת מביצוע ייבוש סלקטיבי ברפת, בעוד אחרים עלולים להיפגע מיישומו. בהסתמך על מחקרים שונים מהעולם ועל פי הקריטריונים האמריקאים, משק מתאים הינו:
 - משק בו רמת התאים הסומטיים בעדר נמוכה מ-250 אלף תאים למ"ל על בסיס קבוע.
 - משק בו מתנהל תיעוד מדויק ומלא של כל דלקות העטין הקליניות.

**שנה טובה
לכל לקוחותינו**

כל פתרונות החיטוי במשק

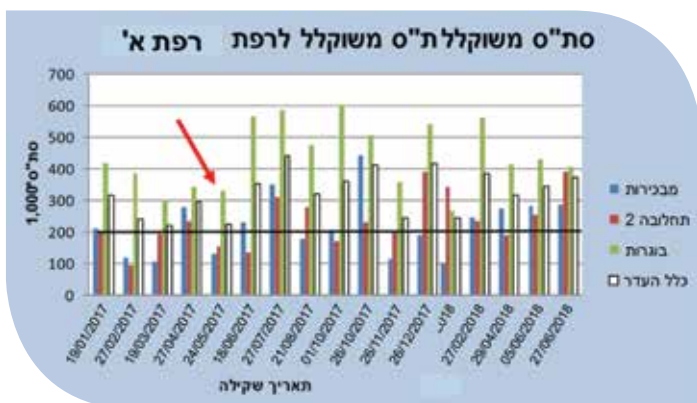
Concept

באישור
השירותים
הווטרינריים
ישראל

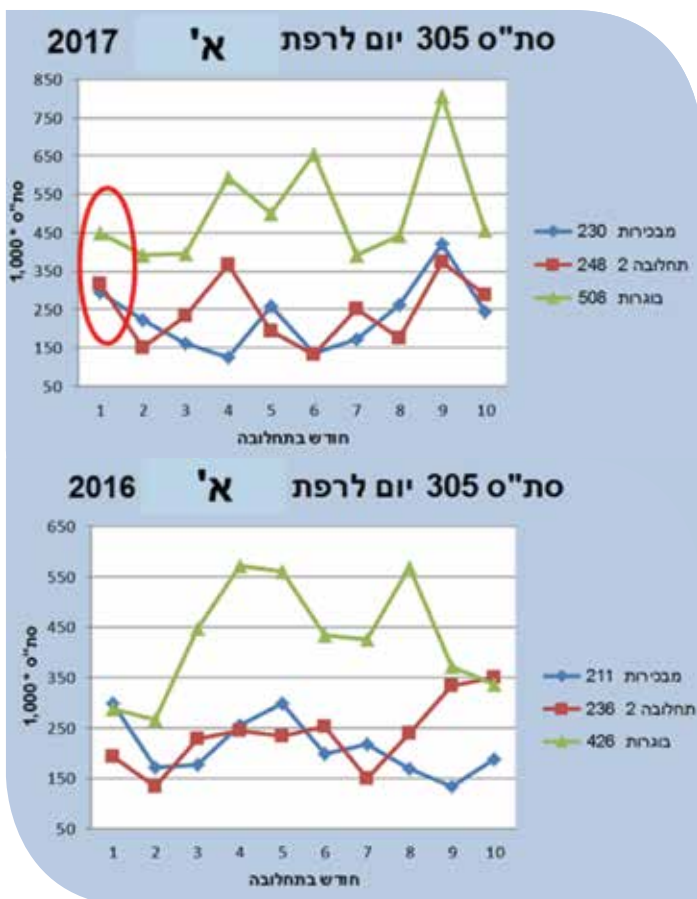
3. משק המבצע ביקורת חלב חודשית על בסיס קבוע. במשק בו רמת התאים הסומטיים גבוהה מ-250 אלף, עדיף להמשיך ולהשתמש בטיפול יובש אנטיביוטי בכל הרבעים בעדר. במשק שכזה יש להשקיע מאמצים ולבצע שינויים ממשקיים שיביאו לשיפור בריאות העטין ולירידה ברמת הסת"ס אל מתחת לערך הסף הנ"ל. רק אז ניתן לשקול שוב ייבוש סלקטיבי.

לצורך הזהירות הנדרשת בעת ייבוש פרות ללא טיפול אנטיביוטי, כדאי לשקול שימוש באוטם פטמה תוך עטיני, המצוי במחסן החקלאית וזאת על מנת למנוע הדבקה חדשה של פרות בריאות נמוכות סת"ס בתקופת היובש

רפת א': סת"ס בעדר גבוהה מ-250 אלף במרבית חודשי השנה (עמודות לבנות בגרף 1) כאשר ברפת לא מתבצע תיעוד של דלקת עטין קלינית. ייבוש סלקטיבי החל ממאי 2017 (חץ אדום). על מנת לזכות בתגמול הכספי המקסימלי מהמחלבה, המשק "עיגל פינות" ונמנע מטיפול יובש אנטיביוטי בפרות שהיו צריכות להיות מטופלות. בגרף 1 ניתן לראות את העלייה ברמות הסת"ס בעדר בתקופת ביצוע הייבוש ה"סלקטיבי" ובגרף 2 באיור הימני ("אחרי") ניתן לראות את העלייה החדה בסת"ס בשקילת החלב הראשונה שלאחר ההמלטה בפרות הנחלבות (מוקף בעיגול אדום) ביחס לאיור השמאלי של שנת 2016 ("לפני" הייבוש הסלקטיבי). יש לשים לב להבדל בסקאלות בשני האיורים וכי העלייה התרחשה בפרות הנחלבות בלבד (בצבע ירוק ואדום באיור), ולא במבכירות (בכחול), שכן טיפול יובש לא ניתן לעגלות.

גרף 1

גרף 2

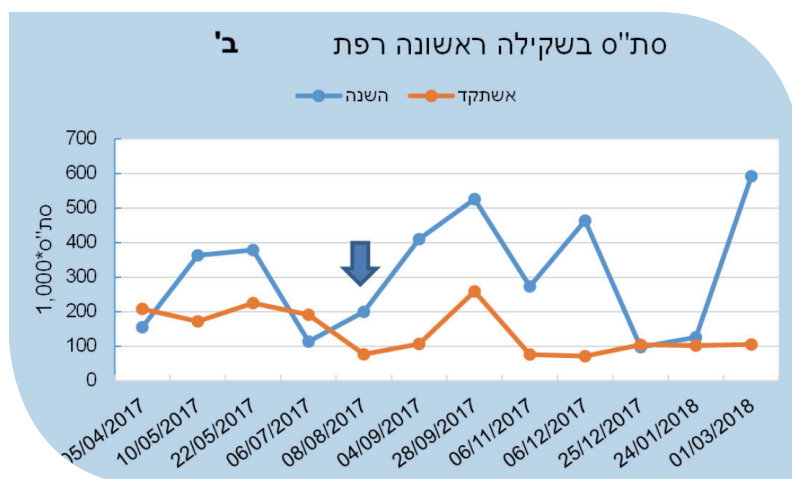
הרפת שלי מתאימה! כעת כיצד עלי לבצע את הסלקציה?

בכל מקרה בו מיישמים ייבוש סלקטיבי, השיטה בה נוקטים לצורך ביצוע הסלקציה של הפרות לטיפול צריכה להיות מדויקת, מוקפדת ומחמירה ועליה להתנהל על פי קריטריונים ברורים. לצורך הזהירות הנדרשת בעת ייבוש פרות ללא טיפול אנטיביוטי, כדאי לשקול שימוש באוטם פטמה כמו: אורביסיל, המצוי במחסן החקלאית וזאת על מנת למנוע הדבקה חדשה של פרות בריאות נמוכות סת"ס בתקופת היובש. יש להתייעץ ברופא גם בהקשר זה ולגבי אופן השימוש באוטם הפטמה. בייבוש סלקטיבי, הסלקציה של הפרות כוללת התייחסות להיסטוריה של הפרה וכן התייחסות למצב הקיים במועד הייבוש. הדרך הכי טובה לאיתור פרות עם נגיעות תוך עטינית קיימת, הינה בדיקה בקטרילוגית. בישראל שירות זה ניתן חינם, הדגימה נשלחת למעבדת מאל"ה ותשובה מתקבלת לאחר מספר ימים. במדינות שונות בעולם עושים שימוש בשיטה המכונה: "On Farm Culture" בה מבצעים ברפת תרבית לצורך קביעת טיפול בעת דלקת עטין בתחלובה. במחקרים שונים החלו להשתמש בשיטה זו גם לצורך איתור נגיעות תוך עטינית בעת ייבוש סלקטיבי. היתרון בשיטה זו בכך שניתן כבר לאחר יממה ולעיתים אף לפני כן, לקבל תשובה לגבי קיומה של נגיעות תוך עטינית. כיום בישראל אנו בוחנים את הצלחת השימוש בשיטה זו בעת דלקת עטין קלינית בתחלובה ויתכן כי בעתיד נוכל אף להשתמש בה גם לצורך ביצוע ייבוש סלקטיבי באופן מיטבי. להלן תרשים זרימה המסכם את הצעדים כאשר חושבים ליישם ייבוש סלקטיבי.

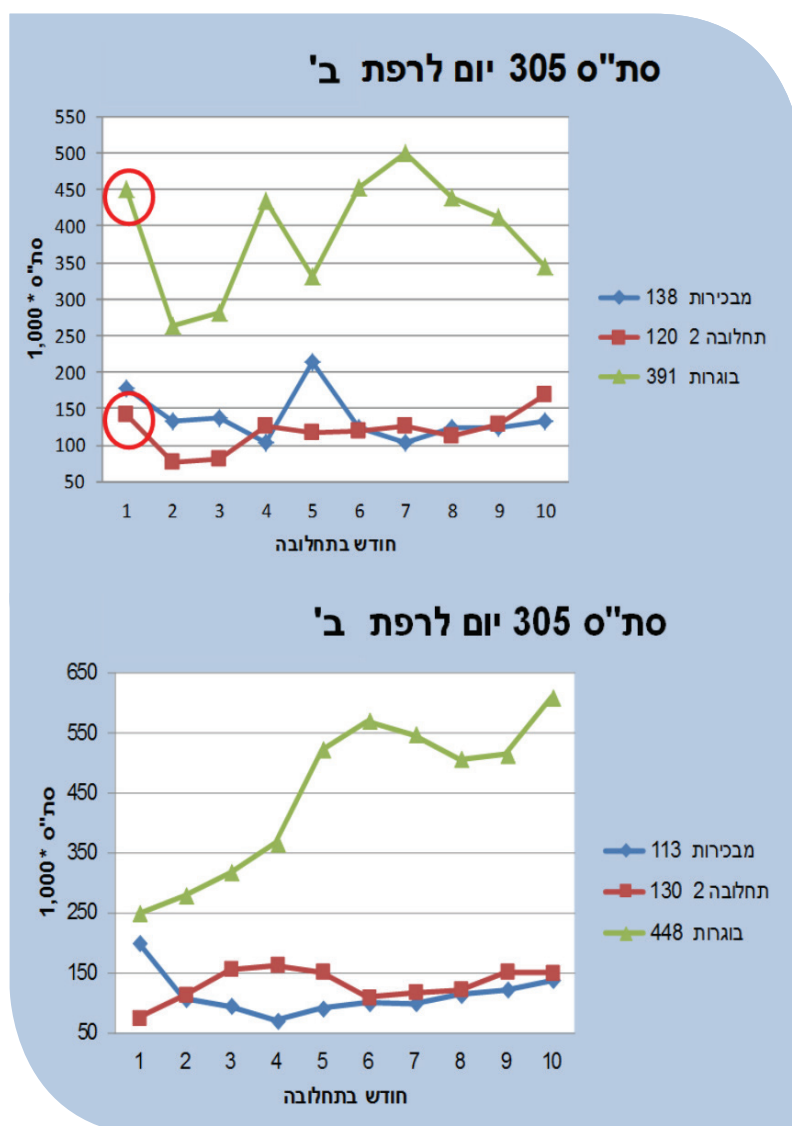
בעת יישום ייבוש סלקטיבי ברפת, יש לנטר את מצב בריאות העטין בעדר על בסיס קבוע כדי לבחון כי לא נגרם נזק בעקבות התהליך. להלן מספר דוגמאות ממשקים בהם התהליך לא התבצע כראוי והדבר השתקף בדוח רפואת העדר של החקלאית באופן ברור.

בשקילה הראשונה של הפרות מחודש יולי 2017 ואילך (גרף 3, חץ כחול), ביחס לשקילות מהשנה הקודמת. גם כאן כצפוי, העלייה בסת"ס בשקילה הראשונה הופיעה רק בפרות הנחלבות וללא שינוי בשקילה הראשונה של המבכירות בעדר (גרף 4).

רפת ב': משק מתאים עם מצב בריאות עטין טוב מאוד. במשק החלו בייבוש "סלקטיבי" מחודש יוני 2017. במהלך תקופת הייבוש הסלקטיבי, רק 4% מכלל הפרות בעדר יובשו עם טיובות אנטיביוטיות. לכן נראה כי במשק הפרות התייבשו באופן לא סלקטיבי. בגרפים ניתן לראות עליה ברמות הסת"ס

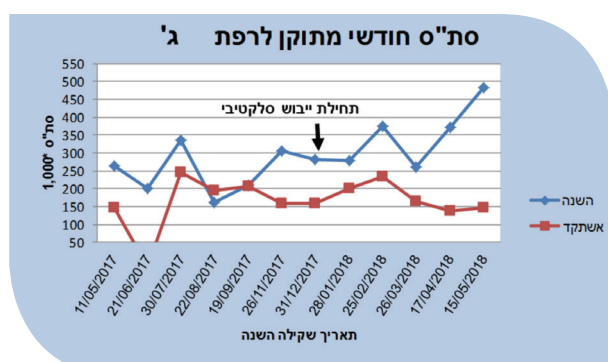
גרף 3

גרף 4

גרף 5

גרף 6

רפת ג': הייבוש הסלקטיבי החל בינואר 2018 ללא תיעוד
דלקות עטין קליניות. מצב זה אינו מאפשר מעקב צמוד
אחר מצב בריאות העטין ברפת בכלל ובמיוחד לאחר השינוי
במדיניות הייבוש. הקריטריון היחיד לייבוש הסלקטיבי היה
רמת סת"ס נמוכה מ-200 אלף ב-2 שקילות אחרונות. בגרפים
מס' 5 ו-6 ניתן לראות את העלייה ההדרגתית ברמת הסת"ס
כחודשיים לאחר תחילת התהליך, עד לכ-500 אלף ברמת
העדר!!! הנזק כמובן לא הסתכם בכך, משום שלאחר ההמלטה
פרות יצאו מהעדר עקב היארעות של דלקת עטין קלינית.

לסיכום:

- ייבוש סלקטיבי הינו רצוי ומבורך הן מבחינת בריאות
הציבור והן מבחינת בריאות הפרות
- ייבוש סלקטיבי יכול להיות חיובי ומתגמל למשק מתאים
- ייבוש סלקטיבי יש לבצע על פי ההמלצות, הקריטריונים
ובאופן מוקפד, מדויק וזהיר
- יש לנטר ולבחון באופן מתמשך את מצב בריאות העטין
והביצועים במשק
- לצורך מעקב איכותי ומשקף אחר בריאות העטין יש לתעד
את כל דלקות העטין ברפת
- יש להתייעץ ולהיעזר בליווי בעת החלטה על שינוי
במדיניות ייבוש הפרות במשק. ▲

מתכננים את הרפת בשבילך

► **מובילים בתכנון רפתות ומכוני חליבה** ◀

אגרופלן בע"מ מהנדס אבנר הורביץ

כתובת המשרד: מושב תימורים | כתובת למשלוח דואר: באר טוביה 8381500

טל. 08-8602272 | www.agroplan-il.com | [Agroplan.ltd](https://www.facebook.com/Agroplan.ltd)